

Conservadors

Joan F. Mira

Hi ha la idea, sembla que ja quasi unànimement acceptada, que les societats que en solem dir occidentals són cada any que passa més conservadores; que la proporció, fins i tot, dels que en podríem dir reaccionaris creix de manera incessant. No sé si el mateix judici es pot estendre a les societats orientals o equivalents: si els xinesos, els indis, els àrabs i la resta de països islàmics són més reaccionaris encara que nosaltres, o què són. Però tornem a casa, o al nostre entorn més pròxim. Vejam què passa, i què en pensem o com hi reaccionem. Suposem, per exemple, que us preocupa la seguretat –preocupació tradicionalment pròpia de la *dreta*– perquè veieu com augmenten els delictes violents, veieu com creixen els assalts i els robatoris, i potser vós mateix n'heu estat víctima, o us imagineu que ho sereu. Mal senyal, si penseu que això és un problema. Suposem, igualment, que us preocupa la qualitat de l'ensenyament, perquè creieu que a l'escola pública falla massa sovint la disciplina i el respecte, etcètera, que el nivell dels coneixements és massa baix; i fins i tot heu pensat que potser convindria portar els fills a un bon col·legi privat, per si de cas, tal com fan, diguem-ho de passada, insignes dirigents polítics socialistes. Suposem que esteu una mica alterat per les cotitzacions de la borsa, on heu posat uns estalvis, i penseu que la política econòmica ha d'afavorir el benefici empresarial. O que les vagues als serveis públics (gairebé les úniques visibles, últimament) no són un bon exemple d'allò que abans se'n deia *lluïta obrera*. I suposem també que us inquieta una mica, només una miqueta, l'augment de la immigració sense control, amb tanta gent nova i estranya pel carrer, qui sap si alguns no són una amenaça, potencial o real, qui ho pot saber; i us demaneu si es pot viure indefinidament així, amb les portes tan obertes, i si a casa realment hi cabem tots. Suposem, igualment, que us agradaria, com és natural, no pagar tants impostos, que la mà de l'estat no fóra tan llarga, i que les administracions públiques no gastaren tant com gasten. I que, de vegades, us trobeu un pèl incòmode amb la pornografia omnipresent, amb la prostitució tan visible en alguns llocs i tan publicitada, amb tants programes de televisió plens de porqueria violenta o de violacions de la intimitat i, per tant, us imagineu que una miqueta de control, si no de censura, seria potser saludable.

I suposem, sobretot, que arribeu a cavil·lar, més d'una vegada, si les idees clàssiques de l'esquerra –el socialisme, la igualtat, l'estat proveïdor i paternal i tot això– no s'han quedat una mica antiquades, si són aplicables o ja no ho són, i si caldria revisar-les a fons. Si no caldria distingir una mica entre serveis públics i administració pública. Per exemple: si l'aigua potable és un bé de primera necessitat, i un servei essencial, i si als ciutadans els arriba de manera eficaç a través d'empreses privades, per què no s'ha de poder fer igual amb uns altres béns importants i uns altres serveis? Per què no?

Creieu, possiblement, que treballar poc, sense ganes i indolentment, no és un ideal positiu, que potser també en això ja n'hem fet un gra massa. Penseu, per tant, perquè vós mateix en sou un bon exemple, que el treball i l'esforç són la clau dels pocs o molts èxits que tenim en la vida. I la vida, ja se sap, és cada dia més una competició. Molt bé. Vós, estimat lector, sou un nou reaccionari: això vaig llegir ja fa un quant temps en una revista francesa d'esquerra i amiga del partit socialista. I, en un acudit del dibuixant, un personatge afirmava: "Sempre n'hi ha hagut, de reaccionaris", i l'altre deia: "Sí, però abans eren de dreta." Ara hi ha més conservadors que mai, hi ha més a conservar i més gent que vol conservar-ho; i a l'esquerra que no ha entès això li queda un espai cada dia més prim. L'esquerra que ho ha entès ja no serà una esquerra com abans: serà una esquerra liberal, una esquerra radicalment democràtica. I per això, sobretot per això, no serà igual que la dreta. Ja hi podeu anar cavil·lant.

Ara hi ha més conservadors que mai, hi ha més a conservar i més gent que vol conservar-ho; i a l'esquerra que no ha entès això li queda un espai cada dia més prim. L'esquerra que ho ha entès ja no serà una esquerra com abans: serà una esquerra liberal, una esquerra radicalment democràtica.